ສິດທິພິເສດທາງດ້ານການຄ້າ GSP-98% ທີ່ ສປ ຈີນ ໃຫ້ແກ່ ສປປ ລາວ

1. ຄວາມເປັນມາ

ສິດທິພິເສດທາງດ້ານການຄ້າ **GSP-98%** ຫຼື ສິດທິພິເສດໃນການຍົກເວັ້ນພາສີ ແລະ ໂຄຕ້າ (**DFQF-98%)** ແມ່ນນະໂຍບາຍພິເສດຂອງ ສປ ຈີນ ໃຫ້ແກ່ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ 46 ປະເທດໃນໂລກພາຍໃຕ້ພັນທະໃນຂອບອົງການການຄ້າໂລກ, ປະຈຸບັນມີ 41 ປະເທດ ໄດ້ສິດທິພິເສດດັ່ງກ່າວແລ້ວ. ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບສິດທິພິເສດທາງດ້ານການຄ້າ **GSP-97%** ໃນວັນທີ 01.12.2020 ໂດຍໄດ້ຮັບການລົບລ້າງພາສີຈໍານວນ 8,256 ລາຍການ ແລະ ສິນຄ້າອ່ອນໄຫວຈໍານວນ 293 ລາຍການ. ເພື່ອເປັນການເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມື ດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການຄ້າລະຫວ່າງ ລາວ-ຈີນ, ທັງສອງຝ່າຍໄດ້ຮ່ວມກັນລົງນາມສານແລກປ່ຽນການກັບການຍົກລະດັບການໃຫ້ສິດທິພິເສດທາງດ້ານການຄ້າຈາກ 97% ມາເປັນ 98% ຫລື ຈາກຈໍານວນ 8,256 ລາຍການສິນຄ້າມາເປັນ 8,930 ລາຍການ, ສິນຄ້າອ່ອນໄຫວຈໍານວນ 144 ລາຍການ ເຊິ່ງມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ນັບແຕ່ວັນທີ 01 ກັນຍາ 2022 ເປັນຕົ້ນມາ.

2. ປຽບທຽບອັດຕາພາສີພາຍໃຕ້ສິດທິພິເສດຕ່າງໆ

ຈາກຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້ຈະເຫັນວ່າລະດັບການລົບລ້າງອັດຕາພາສີຂອງສິດທິພິເສດທາງດ້ານການຄ້າໃນຂອບຕ່າງໆລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ແລະ ສປ ຈີນ ເຫັນວ່າມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນພໍສົມຄວນ. ໃນກອບອົງການການຄ້າໂລກມີລະດັບການເປີດ ຫລື ລາຍການທີ່ເປັນ 0% ພຽງແຕ່ 11.14%, ສິດທິພິເສດ GSP98% ມີລະດັບການເປີດ ຫລື ມີລາຍການສິນຄ້າທີເປັນ 0% ສູງເຖິງ 98.41% ຂອງລາຍການທັງໝົດ. ໂດຍມີຫມວດສິນຄ້າທີ່ຍັງບໍ່ເປັນ 0% ຈໍານວນ 144 ລາຍການສິນຄ້າ ໂດຍແມ່ນສິນຄ້າທີ່ຢູ່ໃນໝວດ 10, 15, 17, 24, 31, 40, 44, 48, 51, 52

ຂອບການຄ້າ	ລາຍການ 0%	ລາຍການທີ່ບໍ່ແມ່ນ 0%	ເປີເຊັນລາຍການທີແມ່ນ 0%	ເປີເຊັນລາຍການທີ່ບໍ່ແມ່ນ 0%
MFN	1,011 (HS2022)	8,063	11.14%	88.85%
ACFTA	8,068 (HS2017)	481	94.37%	5.63%
GSP98%	8,930 (HS2022)	144	98.41%	1.59%
RCEP	5,968 (HS2022)	3,106	65.77%	34.23%

3. ກົດລະບຽບແຫຼ່ງກໍາເນີດສິນຄ້າ

3.1 ຄວາມຫມາຍຂອງກົດລະບຽບແຫຼ່ງກໍາເນີດສິນຄ້າ

ລະບຽບແຫຼ່ງກໍາເນີດໝາຍເຖິງຂໍ້ກໍານົດ, ເງື່ອນໄຂທີ່ຢັ້ງຢືນແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງສິນຄ້າວ່າມີຕົ້ນກໍາເນີດ ຫຼື ຜະລິດມາຈາກປະເທດໃດ. ແຫຼ່ງກໍາເນີດສິນຄ້າມີຄວາມສໍາຄັນໃນການກໍານົດເງື່ອນໄຂໃນການນໍາໃຊ້ສິດທິພິເສດທາງການຄ້າເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາພາສີນໍາເຂົ້າຖ້າສິນຄ້າທີ່ບໍ່ຜ່ານເງື່ອນໄຂແຫຼ່ງກໍາເນີດສິນຄ້າ, ສິນຄ້ານັ້ນຈະບໍ່ ສາມາດຮັບສິດທິພິເສດທາງດ້ານອັດຕາພາສີ ພາຍໃຕ້ສັນຍານັ້ນໆ.

3.2 ໃບຢັ້ງຢືນແຫຼ່ງກໍາເນີດສິນຄ້າ

ໃບຢັ້ງຢືນແຫຼ່ງກໍາເນີດສິນຄ້າ ໝາຍເຖິງ ເອກະສານທີ່ຢັ້ງຢືນບ່ອນທີ່ສິນຄ້າໄດ້ເກີດຂຶ້ນ ຫຼື ໄດ້ຜ່ານຂະບວນການຜະລິດຂຶ້ນ ອອກໃຫ້ໂດຍເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງລັດ ຫຼື ໜ່ວຍງານໃດໜຶ່ງທີ່ອົງການຂອງລັດແຕ່ງຕັ້ງມອບໝາຍສິດໃຫ້ເປັນຜູ້ຢັ້ງຢືນແຫຼ່ງກໍາເນີດສິນຄ້າຂອງປະເທດຜູ້ສົ່ງອອກ. ເອກະສານ ດັ່ງກ່າວນໍາໃຊ້ເພື່ອເປັນການອ້າງອີງໃນການຂໍຍົກເວັ້ນ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາພາສີນໍາເຂົ້າຈາກປະເທດຜູ້ນໍາເຂົ້າສິນຄ້າ. ສໍາລັບແບບພິມສິດທິພິເສດທາງການຄ້າແບບຝ່າຍດຽວຂອງ ສປ ຈີນ GSP98% (CO-China) ສາມາດຂໍໄດ້ທີ່ ກົມການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ, ກະຊວງ

ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ການຄ້າ ຫຼື ທ່ານໃດສົນໃຈສາມາດເຂົ້າໄປດາວໂຫຼດເບິ່ງເອກະສານຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕາມລິ້ງຕໍ່ໄປນີ້: https://www. laotradeportal.gov.la/index.php?r=site/display&id=2178.

3.3 ເງື່ອນໄຂແຫຼ່ງກໍາເນີດສິນຄ້າ

ເງື່ອນໄຂແຫຼ່ງກໍາເນີດສິນຄ້າແມ່ນການກໍານົດ ຫຼື ການວາງເງື່ອນໄຂຂອງການຜະລິດສິນຄ້າ. ໂດຍລວມແລ້ວ ເງື່ອນໄຂໄດ້ແຫຼ່ງກໍາເນີດສິນຄ້າມີ 2 ປະເພດ ຄື: (1) ສິນຄ້າທີ່ໄດ້ມາ ຫຼື ຜະລິດຂຶ້ນໂດຍໃຊ້ວັດຖຸດິບພາຍໃນປະເທດທັງໝົດ; ແລະ (2) ສິນຄ້າທີ່ໄດ້ມາ ຫຼື ຜະລິດຂຶ້ນໂດຍບໍ່ໄດ້ໃຊ້ວັດຖຸດິບພາຍໃນປະເທດທັງໝົດ.

ສິນຄ້າຕໍ່ໄປນີ້ ໃຫ້ຖືວ່າເປັນສິນຄ້າທີ່ໄດ້ມາ ຫຼື ຜະລິດຂຶ້ນໂດຍໃຊ້ວັດຖຸດິບພາຍໃນປະເທດທັງໝົດ ແລະເປັນສິນຄ້າທີ່ໄດ້ແຫຼ່ງກໍາເນີດໂດຍອັດຕະໂນມັດ:

ຂໍ້	**ລາຍລະອຽດ**
1	ພືດ ແລະຜະລິດຕະພັນຈາກພືດ ທີ່ເກີດ, ປູກ ແລະເກັບກ່ຽວ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ;
2	ສັດມີຊີວິດ ທີ່ເກີດ ແລະລ້ຽງ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ;
3	ຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ຈາກສັດມີຊີວິດ ຕາມຂໍ້ (2);
4	ຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ຈາກການລ່າສັດ, ການຫ້າງແຮ້ວ, ການປະມົງ, ການລ້ຽງສັດນໍ້າ, ການຈັບ ຫຼື ການຫາໄດ້ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ
5	ແຮ່ທາດ ແລະວັດຖຸດິບ ທີ່ເກີດຂຶ້ນເອງຕາມທໍາມະຊາດ ຊຶ່ງບໍ່ໄດ້ລວມເອົາຂໍ້ (1) ເຖິງ (4) ທີ່ໄດ້ມາຈາກພື້ນດິນ, ພື້ນນໍ້າ ຫຼື ພື້ນທະເລຂອງປະເທດ;
6	ຜະລິດຕະພັນຈາກການປະມົງທາງທະເລ ແລະ ຜະລິດຕະພັນອື່ນໆ ທີ່ຫາໄດ້ຈາກທະເລຫຼວງ ໂດຍເຮືອທີ່ຈົດທະບຽນ ແລະປັກທຸງຂອງປະເທດກ່ຽວຂ້ອງນັ້ນ;
7	ຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ມາ ຫຼື ຜະລິດໃນໂຮງງານຢູ່ເທິງເຮືອ ຈາກຜະລິດຕະພັນທີ່ກ່າວໄວ້ໃນຂໍ້ (6) ຖ້າວ່າເຮືອນັ້ນຫາກຈົດທະບຽນ ແລະ ປັກທຸງຂອງປະເທດກ່ຽວຂ້ອງ;
8	ຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ຈາກພື້ນນໍ້າ ຫຼືພື້ນທະເລນອກເຂດນ່ານນໍ້າຂອງປະເທດຜູ້ສົ່ງອອກ ໃນກໍລະນີມີສິດໃຊ້ປະໂຫຍດ ຕາມສົນທິສັນຍາສາກົນ;
9	ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກການຜະລິດ ຫຼືສິ່ງຂອງທີ່ໃຊ້ແລ້ວ ຊຶ່ງເກັບໄດ້ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ເໝາະສໍາລັບໃຊ້ເປັນວັດຖຸດິບຄືນໃໝ່;
10	ສິນຄ້າທີ່ໄດ້ຜະລິດໃນປະເທດນັ້ນ ຈາກຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ໃນຂໍ້ (1) ເຖິງ (9).

ຂະບວນການຜະລິດ ຫຼື ການປຸ່ງແຕ່ງຮູບພຽງເລັກໜ້ອຍຂອງສິນຄ້າ ຈະບໍ່ຖືວ່າບັນລຸເງື່ອນໄຂແຫຼ່ງກໍາເນີດສິນຄ້າ:

ຂໍ້	ລາຍລະອຽດ
1	ການດໍາເນີນງານ ຫຼື ຂະບວນການເພື່ອຮັບປະກັນການເກັບຮັກສາສິນຄ້າໃຫ້ຢູ່ສະພາບດີເພື່ອຈຸດປະສົງການຂົນສົ່ງ ຫຼື ການເກັບຮັກສາ;
2	ການປະກອບແບບງ່າຍດາຍຂອງຊິ້ນສ່ວນເພື່ອປະກອບໃຫ້ສົມບູນ ຫຼື ແຍກສ່ວນເພື່ອປະກອບເຂົ້າໄປ;
3	ການປ່ຽນແປງການຫຸ້ມຫໍ່, ການເອົາຫຸ້ມຫໍ່ອອກ ຫຼື ປະກອບການຫຸ້ມຫໍ່
4	ການລ້າງ, ທໍາຄວາມສະອາດ, ລ້າງຂີ້ຝຸ່ນ, ການ oxide, ຕື່ມນໍ້າມັນ, ທາສີ ຫຼືອື່ນໆ;
5	ການລີດ ຫຼື ອັດຂອງແຜ່ນແພ ຫຼື ຜະລິດຕະພັນແຜ່ນແພ
6	ການທາສີ ຫຼື ຂັດແບບງ່າຍດາຍ;

7	ການສີ, ການຟອກບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງຫມົດ, ຂັດ, ແລະ ການເຄືອບຂອງອາຫານປະເພດເມັດ ແລະ ເຂົ້າ;
8	ຂະບວນການຟອກສີນໍ້າຕານ, ເພື່ອເພີ່ມລົດຊາດ, ຫຼື ເຮັດນໍ້າຕານກ້ອນ, ເຮັດເປັນຜົງບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງຫມົດ;
9	ການປອກເປືອກ ແລະ ເອົາແກນ ແລະ ແກະອອກຈາກຫມາກໄມ້, ຫມາກຖົ່ວ ແລະ ຜັກ;
10	ເຮັດໃຫ້ແຫລວມ, ບົດ ຫຼື ຕັດແບບງ່າຍ;
11	ການຂູດ, ຄັດ, ຈັດລຽນ, ການຈັດປະເພດ, ການຈັດລຳດັບ, ການຈັບຄູ່ (ລວມທັງການລວມສິນຄ້າທີ່ກຳນົດໄວ້), ການຕັດຂາດ, ບົດ, ດັດ, ແກະອອກ;
12	ການວາງແບບງ່າຍໆໃນແກ້ວ, ກະປ໋ອງ,ຖົງ, ຖົງ, ກະເປົາ, ກ່ອງ; ການແກ້ໄຂບັດ ຫຼື ກະດານ; ແລະ ການດຳເນີນງານການຫຸ້ມຫໍ່ແບບງ່າຍທັງຫມົດ;
13	ການຕິດ ຫຼື ພິມເຄື່ອງໝາຍ, ປ້າຍ, ໂລໂກ້ ແລະ ອື່ນໆ ແຍກສັນຍາລັກເທິງຜະລິດຕະພັນ ຫຼືການຫຸ້ມຫໍ່ຂອງເຂົາເຈົ້າ;
14	ການຜະສົມແບບງ່າຍຂອງຜະລິດຕະພັນ, ບໍ່ວ່າຈະຕ່າງ ຫລື ບໍ່ຕ່າງປະເພດກັນ; ຜະສົມໃສ່ນ້ຳຕານກັບ ວັດຖຸດິບອື່ນໆ
15	ການທົດສອບ ຫຼື ການປັບທຽບ;
16	ພຽງແຕ່ເຈືອຈາງດ້ວຍນໍ້າ ຫຼື ສານອື່ນໆ, ເຊິ່ງບໍ່ປ່ຽນແປງລັກສະນະຂອງສິນຄ້າ;
17	ຕາກໃຫ້ແຫ້ງ, ໃສ່ເກືອ (ຫຼື ດອງເຄັມ); ແຊ່ແຂັງ ຫລື ແຊ່;
18	ການຂ້າສັດ;
19	ການປະສົມປະຕິບັດການຕັ້ງແຕ່ສອງ ຫຼື ຫຼາຍກວ່າທີ່ລະບຸໄວ້ໃນຂໍ້ (1) ຫາຂໍ້ (18)

4. ການສະສົມມູນຄ່າພາກພື້ນ ແລະ ການປ່ຽນລະຫັດພາສີເຄົ້າ

ສຳລັບສິນຄ້າທີ່ບໍ່ໄດ້ມາ ຫຼື ຜະລິດຂຶ້ນໂດຍນໍາໃຊ້ວັດຖຸດິບທີ່ໄດ້ມາທັງໝົດ ແຕ່ສາມາດຜ່ານເງື່ອນໄຂການປ່ຽນແປງຮູບແບບຢ່າງພຽງພໍ ຫຼື ເຕັມສ່ວນ (Substantial Transformation), ການປ່ຽນແປງຮູບແບບຢ່າງພຽງພໍ ຫຼື ເຕັມສ່ວນ ເກີດຂຶ້ນເມື່ອມີການນຳເຂົ້າວັດຖຸດິບ ຫຼື ຊິ້ນສ່ວນຕ່າງໆ ເພື່ອນຳມາຜະລິດເປັນສິນຄ້າໃໝ່ ຫຼື ຕ່າງກັນ ແລະ ມີລັກສະນະການປ່ຽນແປງຮູບແບບຢ່າງເຕັມສ່ວນ. ກົດການປ່ຽນແປງຮູບແບບຢ່າງພຽງພໍ ຫຼື ເຕັມສ່ວນ ປະກອບມີດັ່ງນີ້:

- ກົດອັດຕາສ່ວນມູນຄ່າສ້າງຂຶ້ນພາຍໃນພາກພື້ນ (Regional Value Content: RVC): ແມ່ນການສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມພາຍໃນ ຊຶ່ງສ່ວນໃຫ່ຍແມ່ນກຳນົດໃຫ້ມີການສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມບໍ່ຫຼຸດ 40 % ໂດຍກົດອັດຕາສ່ວນມູນຄ່າສ້າງຂຶ້ນພາຍໃນພາກພື້ນສາມາດນຳວັດຖຸດິບຈາກປະເທດຄູ່ຮ່ວມສັນຍາເຂົ້າມາຄິດໄລ່ RVC ໄດ້ແຕ່ຕ້ອງມີໃບຢັ້ງຢືນແຫຼ່ງກຳເນີດສິນຄ້າຄັດຕິດ;

ການຄິດໄລ່ມູນຄ່າເພີ່ມ (RVC) ມີດັ່ງນີ້:

$$RVC=(V-VNM)/V\times100\%$$

ໂດຍທີ່:

V ແມ່ນການດຳເນີນການຊຳລະຂອງມູນຄ່າສິນຄ້າ ທີ່ຖືກດັດແກ້ບົນພື້ນຖານຂອງລາຄາ FOB ທີ່ສອດຄ່ອງກັບສັນຍາການກຳນົດມູນຄ່າແຈ້ງພາສີ

VNM ແມ່ນມູນຄ່າຂອງວັດຖຸດິບທີ່ບໍ່ມີແຫຼ່ງກຳເນີດສິນຄ້າ. VNM ຈະເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງການນຳເຂົ້າ, ການຂົນສົ່ງ ແລະ ການປະກັນໄພສຳລັບການຂົນສົ່ງໄປຫາທ່າເຮືອປາຍທາງ ຫຼື ສະຖານທີ່, ລວມທັງມູນຄ່າຂອງວັດຖຸດິບບໍ່ມີ

ແຫຼ່ງກຳເນີດສິນຄ້າ. ໃນເວລາທີ່ຜູ້ຜະລິດຂອງສິນຄ້າໄດ້ຮັບອຸປະກອນທີ່ບໍ່ແມ່ນຕົ້ນກຳເນີດໃນອານາເຂດຂອງປະເທດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ, ມູນຄ່າການເຮັດທຸລະກຳຂອງວັດຖຸດິບດັ່ງກ່າວ, ອີງຕາມສັນຍາການປະເມີນມູນຄ່າພາສີ, ຈະບໍ່ລວມເອົາຄ່າຂົນສົ່ງ, ການປະກັນໄພ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍອື່ນໆເກີດຂຶ້ນໃນການຂົນສົ່ງວັດສະດຸຈາກຄັງສິນຄ້າກໄປຫາສະຖານທີ່ຜູ້ຜະລິດ.

- ກົດການປ່ຽນແປງລະຫັດພາສີ (Change in Tariff Classification: CTC): ກົດລະບຽບນີ້ແມ່ນນຳໃຊ້ສຳລັບວັດຖຸດິບທີ່ບໍ່ມີແຫຼ່ງກຳເນີດສິນຄ້າ ໂດຍການປ່ຽນແປງຮູບແບບລະຫັດພາສີ ໂດຍການປ່ຽນລະຫັດພາສີເຄົ້າ 04 ຕົວເລກ (Change Tariff Heading 04 digit: CTH).

<u>ຂໍ້ມູນອ້າງອີງ</u>

- ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ. (2020). ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອອກໃບຢັ້ງຢືນແຫລກຳເນີດສິນຄ້າພາຍໃຕ້ສິດທິພິເສດທາງການຄ້າແບບຝ່າຍດຽວຈາກ ສປ ຈີນ (GSP 97%) ແລະ ການເຂົ້າເປັນສະມາຊິກສົມບູນຂອງປະເທດມົງໂກລີ ພາຍໃຕ້ຂອບສັນຍາການຄ້າອາຊີ-ປາຊີຟິກ (APTA), ເລກທີ 2390/ຫອຄ.ກຂອລົງວັນທີ 31 ທັນວາ 2020.
- ແຈ້ງການຍົກລະດັບການໃຫ້ສິດທິພິເສດທາງດ້ານການຄ້າແບບຝ່າຍດຽວຂອງ ສປ ຈີນຈາກ GSP97% ມາເປັນ GSP98%, ເລກທີ 1871/ຫອຄ ລົງວັນທີ 13 ກັນຍາ 2022.
- ພະແນກຄຸ້ມຄອງແຫຼ່ງກຳເນີດສິນຄ້າ. (2021). ສະຖິຕິການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກພາຍໃຕ້ສິດທິພິເສດທາງການຄ້າຂອງ ສປປ ລາວ, ກົມການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ.
- Lao PDR Trade Portal. (2022). ຄຳຖາມທີ່ມັກຖາມປະຈຳ (FAQ). ແຫລ່ງທີ່ມາ https://www.laotradeportal.gov.la/index.php?r=site/display&id=547 (2022).
- Rule of Origin and Related Implementation Procedure on Goods Eligible for Special Preference Treatment. Retrieved from https://www.laotradeportal.gov.la/kcfinder/upload/files/ROO_RULE_OF_SPT_97%25.pdf